

REBUS

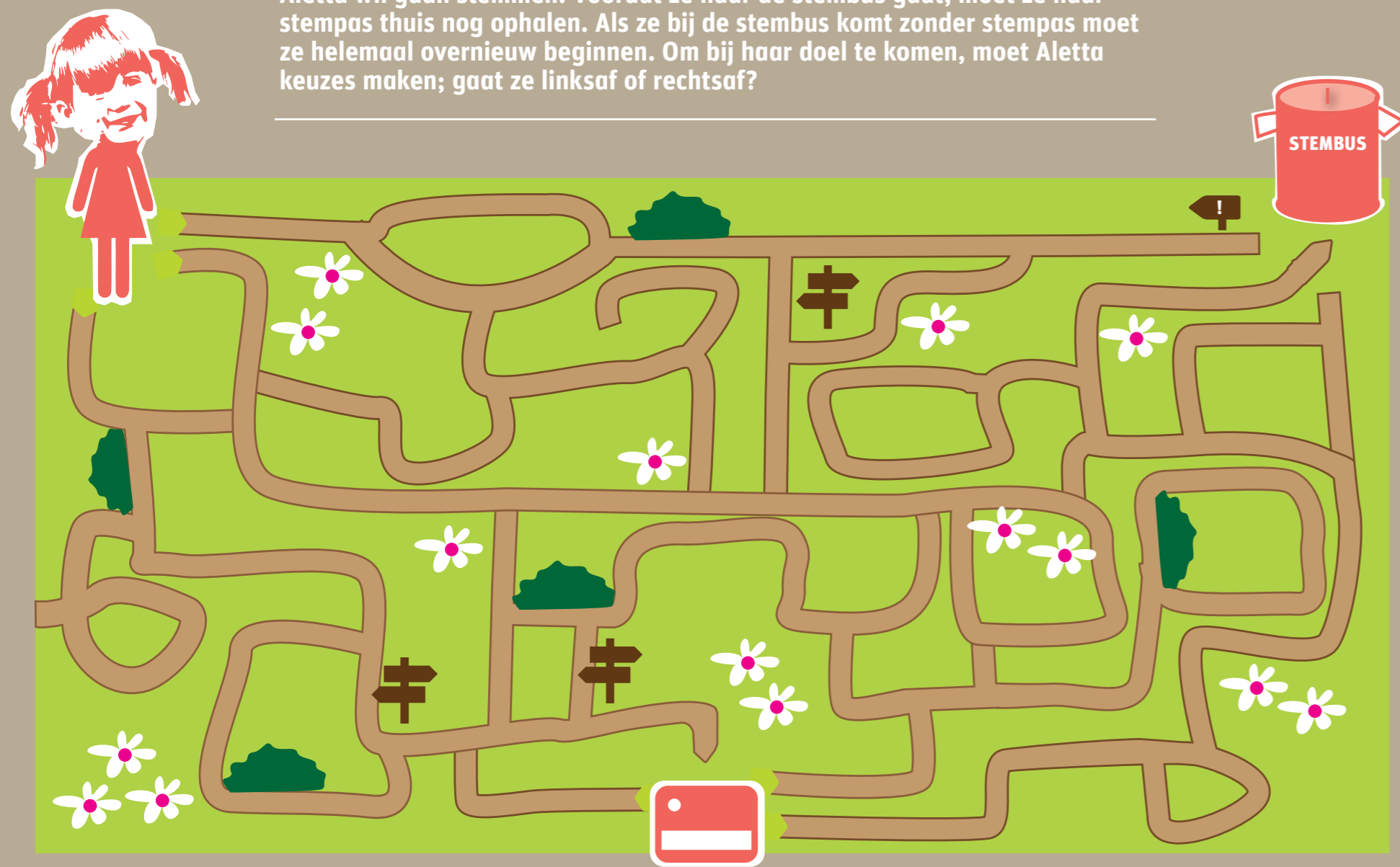

VUL HIER JE ANTWOORD IN:

DOOLHOF

Aletta wil gaan stemmen. Voordat ze naar de stembus gaat, moet ze haar stempas thuis nog ophalen. Als ze bij de stembus komt zonder stempas moet ze helemaal overnieuw beginnen. Om bij haar doel te komen, moet Aletta keuzes maken; gaat ze linksaf of rechtsaf?

INFO

KINDERVERKIEZINGEN

ProDemos organiseert samen met Schooltv voor de 3e keer de landelijke Kinderverkiezingen. Leerlingen uit heel Nederland kunnen een paar dagen voor de echte verkiezingen hun stem uitbrengen op de partij die zij het beste vinden. Je kunt met jouw school ook meedoen aan de Kinderverkiezingen. De uitslag wordt op dinsdagmiddag 11 september bekendgemaakt. Bekijk ook de speciale verkiezingsuitzending van het Schooltv-weekjournaal op 7 september. Op de website scholierenverkiezingen.nl vind je bovendien allerlei extra informatie, quizen en filmpjes over verkiezingen: www.scholierenverkiezingen.nl

COLOFON

Samenstelling en tekst:

Bas Banning
Sandra Boersma
Berdien Jager
Suzanne van de Ven

Vormgeving:

Tot en met ontwerpen

Druk:

Dijkman, Diemen

ProDemos
Hofweg 1H
2511 AA Den Haag
T 070-7504646
E info@prodemos.nl
I www.prodemos.nl

ProDemos

Huis voor democratie en rechtsstaat

KINDERKRANT

2012 / 3E JAARGANG / NUMMER 01

Huis voor democratie en rechtsstaat **ProDemos**

INTERVIEWS

OPDRACHTEN

WEETJES

PUZZELS

TWEEDE KAMERVERKIEZINGEN

LAAT OOK JOUW STEM HOREN!

Doe mee met de kinderverkiezingen bij jou op school en misschien wint jouw partij wel de meeste zetels!

1

SP

2

Partij voor de Dieren

3

PvdA

4

GroenLinks

5

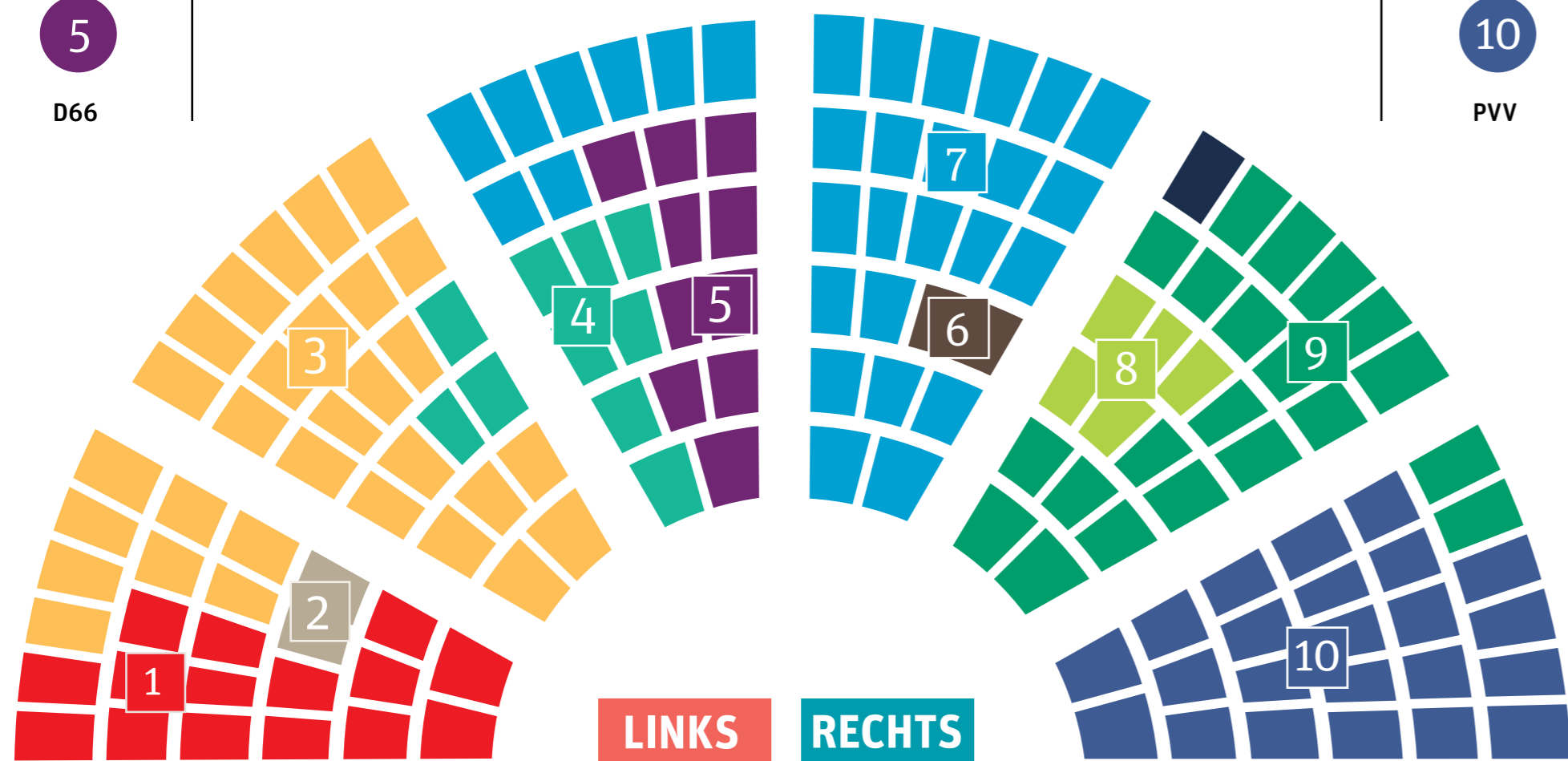
D66

NU

IN DE TWEEDE KAMER WIE ZIT WAAR?

Op dit moment zitten er tien politieke partijen in de Tweede Kamer. Ze zijn niet allemaal even groot, want niet elke partij heeft evenveel stemmen gekregen bij de vorige verkiezingen in 2010. In totaal zijn er 150 zetels in de Tweede Kamer. Een zetel is een ander woord voor stoel.

6

SGP

7

VVD

8

ChristenUnie

9

CDA

10

PVV

EEN GESPREK MET DE VOORZITTER VAN DE TWEEDE KAMER

GERDI VERBEET IS TOT SEPTEMBER 2012 DE VOORZITTER VAN DE TWEEDE KAMER. WE STELDEN HAAR VIER VRAGEN OVER DE TWEEDE KAMER EN WAT KINDEREN NU AL KUNNEN DOEN AAN POLITIEK.

democratie werkt. Dat ze leren debatteren en onderhandelen en compromissen sluiten. En dat ze hun stem laten horen via het jeugdparlement.

WAT ADVISEERT U KINDEREN DIE LATER DE POLITIEK IN WILLEN GAAN?

Het is belangrijk om het jeugdjournaal goed te volgen. Sommige kinderen hebben thuis een kinderkrant – daar kun

je ook veel van leren. Het helpt ook om klassenvertegenwoordiger te zijn en om te leren hoe je moet debatteren. In de Tweede Kamer wordt jaarlijks het nationaal jeugddebat georganiseerd, waar kinderen kunnen leren hoe een debat werkt. Tot slot kun je, meestal al vanaf 14-15 jaar, lid worden van een politieke jongerenpartij.

tijd waarop mensen mogen stemmen te verlagen naar 16 jaar. Hun voorstellen kregen geen meerderheid in de Tweede Kamer. Ook niet alle kinderen willen trouwens stemrecht. Ik vind het wel heel goed als kinderen leren hoe de

KENT U DE NAMEN VAN ALLE 150 TWEEDE KAMERLEDEN?

Ja, ik vind het belangrijk dat ik iedereen ken.

VINDT U DAT KINDEREN OOK Zouden MOGEN STEMMEN?

Er zijn wel eens politieke partijen geweest die hebben voorgesteld om de leef-

HOE IS HET OM IN DE TWEEDE KAMER TE WERKEN?

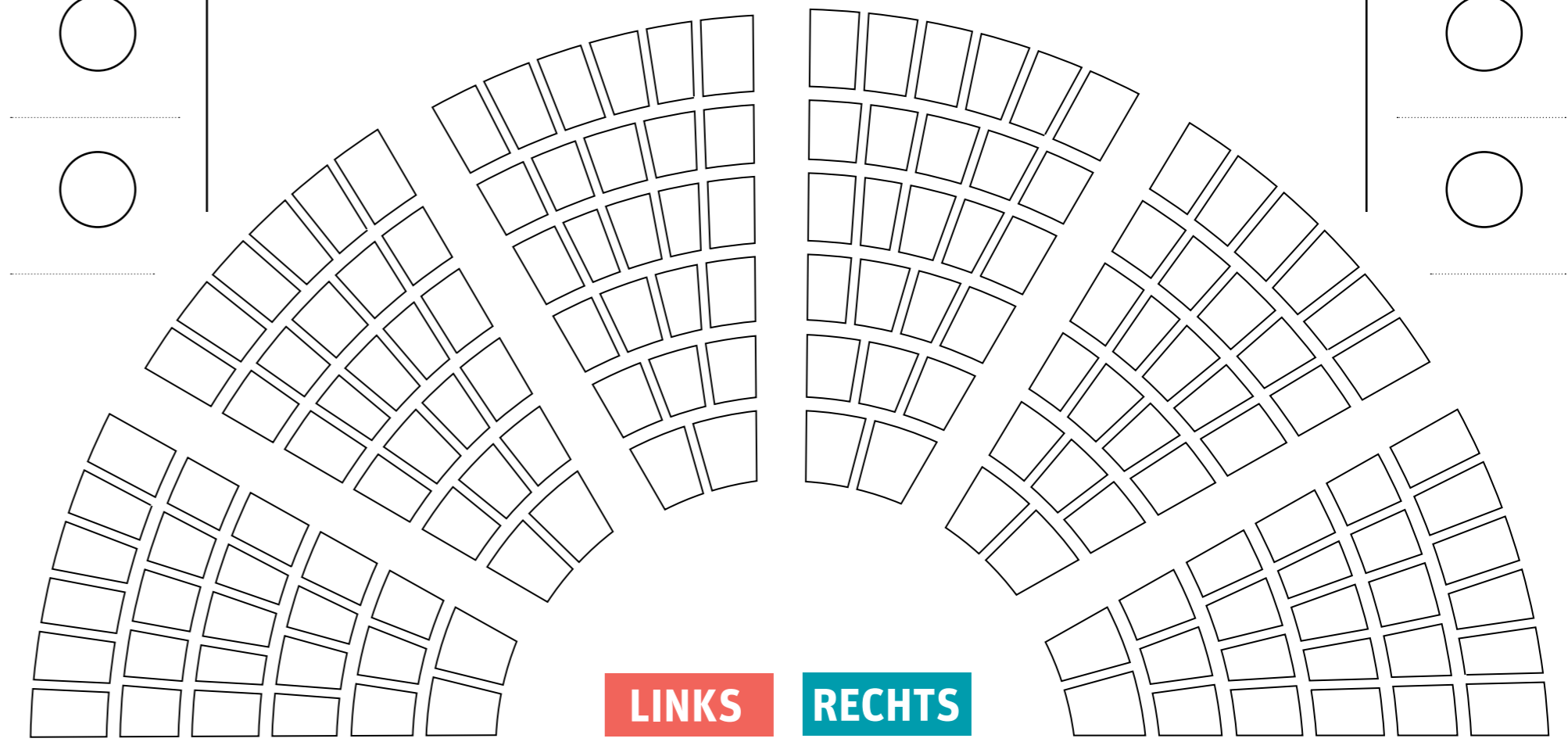
Het is een voorrecht om Kamerlid te zijn en om hier in de Tweede Kamer te werken. Ik vind het heel bijzonder om voorzitter te mogen zijn van de Tweede Kamerleden.

NA

DE VERKIEZINGEN WIE ZIT WAAR?

Zodra je weet wat de uitslag van de verkiezingen is, kun je in deze tekening zelf de nieuwe Tweede Kamer inkleuren. Kijk goed naar de oude Tweede Kamer. Welke partijen zijn gegroeid? Wie heeft er zetels verloren? Zijn er nieuwe partijen bij gekomen? En hoe is het met jouw partij gegaan?

WAT IS DE TWEEDE KAMER?

IN ONS LAND WONEN MEER DAN 16 MILJOEN MENSEN. OM TE ZORGEN DAT WE NIET MET 16 MILJOEN MENSEN TEGELIJK MOETEN OVERLEGGEN, KIEZEN WE VOLKSVERTEGENWOORDIGERS. DEZE VERTEGENWOORDIGERS KOMEN IN DE TWEEDE KAMER. MAAR WAT DOET DE TWEEDE KAMER EIGENLIJK?

WETTEN MAKEN

De Tweede Kamer mag wetten maken. Dit zijn regels voor ons land. Meestal bedenkt de Tweede Kamer de wetten niet zelf, maar doet regering dat. De regering is het bestuur van ons land. Daarin zitten de ministers. Zij bedenken

plannen voor het land. Maar ze mogen deze plannen niet zomaar uitvoeren!

Eerst moet de Tweede Kamer het eens zijn met de wet. Meer dan de helft van de 150 Tweede Kamerleden moet met het plan instemmen. En dan moet ook nog

de Eerste Kamer het ermee eens zijn. Pas dan is een nieuw plan een nieuwe wet.

DE REGERING CONTROLEREN
De regering van ons land moet er voor zorgen dat deze wetten worden uitgevoerd. De Tweede Kamer

controleert of de regering dat goed doet. In de vergaderzaal van de Tweede Kamer nodigen ze de ministers uit om te vertellen hoe het met alle wetten gaat. Zijn de problemen in ons land echt opgelost door de nieuwe wet? Of is er een betere wet nodig?

En doet de minister eigenlijk wel goed zijn best? De Tweede Kamer controleert dit. Vinden ze het werk van de minister niet goed? Dan kunnen ze de minister een standje geven of zelfs weg sturen.

VVD

ZWAARDERE STRAFFEN VOOR CRIMINELEN

Volkspartij voor Vrijheid en Democratie
lijsttrekker: Mark Rutte

De VVD vindt dat de overheid zich niet teveel moet bemoeien met de economie en met het privéleven van de burgers. De overheid moet wel zorgen voor veiligheid. Daarom moet de overheid overlast en crimineel gedrag tegengaan. Bijvoorbeeld door zwaardere straffen.

DRIE STANDPUNTEN VAN DE VVD:

- 1 De VVD wil dat er minder geld naar arme landen gaat.
- 2 De VVD wil dat snelwegen breder worden, zodat er minder files zijn.
- 3 De VVD wil dat er meer politieagenten op straat lopen.

PvdA

De Partij van de Arbeid vindt dat de overheid moet zorgen dat iedereen een goed leven kan hebben. Rijke mensen moeten daarom meer belasting betalen dan arme mensen. Het is belangrijk dat mensen elkaar helpen en elkaar met respect behandelen.

MINDER SALARIS VOOR BANK-DIRECTEUREN

Partij van de Arbeid
lijsttrekker: Diederik Samsom

DRIE STANDPUNTEN VAN DE PVD A:

- 1 De PvdA wil dat directeuren van banken minder salaris krijgen.
- 2 De PvdA wil dat we minder geld uitgeven aan het leger.
- 3 De PvdA wil dat de overheid meer vrouwen op topposities benoemt.

PVV

NEDERLAND UIT DE EUROPESE UNIE

Partij voor de Vrijheid
lijsttrekker: Geert Wilders

De Partij voor de Vrijheid wil meer veiligheid en minder buitenlanders die in ons land komen wonen. De PVV vindt dat de samenwerking in Europa ons alleen maar geld kost. Nederland moet uit de Europese Unie stappen. Ook is de PVV tegen de ideeën van de islam.

DRIE STANDPUNTEN VAN DE PVV:

- 1 De PVV wil niet dat Nederland geld geeft aan Griekenland en Spanje.
- 2 De PVV wil veel hogere straffen voor mensen die de wet overtreden.
- 3 De PVV wil dat mensen uit islamitische landen niet in Nederland mogen komen wonen.

CDA

Het CDA is een christelijke partij. Het CDA vindt het gezin heel belangrijk. De overheid moet mensen stimuleren om elkaar te helpen. Mensen en organisaties zijn zelf verantwoordelijk voor een goede samenleving.

DRIE STANDPUNTEN VAN HET CDA

- 1 Het CDA wil geen coffeshops in de buurt van scholen.
- 2 Het CDA wil dat ouders langer vrij krijgen na de geboorte van hun kind.
- 3 Het CDA wil dat mensen met een eigen bedrijf minder belasting moeten betalen.

GEEN COFFEESHOPS BIJ SCHOLEN

Christen-Democratisch Appèl
lijsttrekker: Sybrand van Haersma Buma

SP

De Socialistische Partij vindt dat het geld meer gelijk verdeeld moet worden. De leden van de SP vinden het niet eerlijk dat sommige mensen veel meer verdienen dan anderen. Tweede Kamerleden van de SP geven daarom een deel van hun loon aan de partij.

IEDEREEN MOET OP Z'N 65STE MET PENSIOEN KUNNEN

Socialistische Partij
lijsttrekker: Emile Roemer

DRIE STANDPUNTEN VAN DE SP:

- 1 De SP wil dat iedereen op zijn 65e met pensioen kan.
- 2 De SP wil dat er meer goedkope huurwoningen komen.
- 3 De SP wil dat het openbaar vervoer door de overheid geregeld wordt.

D66

MEER GELD VOOR LERAREN

D66
lijsttrekker: Alexander Pechtold

D66 is voor samenwerking in Europa en voor de euro. Er moet meer Europees beslist worden. Ook wil D66 dat mensen eigen keuzes kunnen maken. Bijvoorbeeld over het einde van hun leven. D66 vindt goed onderwijs belangrijk.

DRIE STANDPUNTEN VAN D66:

- 1 D66 wil dat het Europees Parlement meer macht krijgt.
- 2 D66 wil niet dat van iedereen vingerafdrukken worden opgeslagen.
- 3 D66 wil meer geld uitgeven aan leraren in het onderwijs.

GL

GroenLinks wil dat we beter met het milieu omgaan, zodat de opwarming van de aarde wordt gestopt. Ook vindt GroenLinks het belangrijk dat iedereen gelijke kansen krijgt. GroenLinks wil meer Europese samenwerking.

DRIE STANDPUNTEN VAN GROENLINKS:

- 1 GroenLinks wil dat bedrijven die slecht zijn voor het milieu meer belasting betalen.
- 2 GroenLinks wil dat meer gehandicapten een betaalde baan krijgen.
- 3 GroenLinks wil dat er meer treinen en bussen gaan rijden.

MEER TREINEN EN BUSSEN

GroenLinks
lijsttrekker: Jolande Sap

CU

De ChristenUnie is een christelijke partij. De ChristenUnie wil opkomen voor kwetsbare mensen in de samenleving. Mensen moeten elkaar helpen. Ook is deze partij voor bescherming van het leven en dus tegen abortus en euthanasie.

MENSEN MOETEN ELKAAR HELPEN

ChristenUnie
lijsttrekker: Arie Slob

DRIE STANDPUNTEN VAN DE CHRISTENUNIE:

- 1 De ChristenUnie wil dat er christelijke en islamitische scholen blijven bestaan.
- 2 De ChristenUnie wil dat alcohol verboden is voor jongeren tot achttien jaar.
- 3 De ChristenUnie wil meer geld voor arme landen.

SGP

De SGP is al in 1918 opgericht. Het is de oudste politieke partij van ons land. De ideeën van deze partij komen uit de Bijbel. De SGP vindt de christelijke cultuur en tradities heel belangrijk. Ze willen dat zondag een rustdag is. Ook moeten mensen zich veilig voelen.

DRIE STANDPUNTEN VAN DE SGP:

- 1 De SGP wil abortus en euthanasie verbieden.
- 2 De SGP wil meer geld geven aan de politie en het leger.
- 3 De SGP wil dat de EU minder macht krijgt, zodat Nederland zelf weer meer kan beslissen.

ZONDAG IS EEN RUSTDAG

Staatkundig Gereformeerde Partij
lijsttrekker: Kees van der Staaij

PvdD

VLEES MOET DUURDER WORDEN

Partij voor de Dieren
lijsttrekker: Marianne Thieme

De Partij voor de Dieren wil een eind maken aan dierenleed. De leden van de Partij voor de Dieren willen veel nieuwe regels die dieren een kans op een beter leven geven. Ook vinden ze een goede zorg voor natuur en milieu belangrijk. Ze willen de opwarming van de aarde voorkomen.

DRIE STANDPUNTEN VAN DE PVD D:

- 1 De Partij voor de Dieren wil dat vlees duurder wordt.
- 2 De Partij voor de Dieren wil megastallen verbieden.
- 3 De Partij voor de Dieren wil veel meer zonnepanelen op gebouwen.

NIEUWE PARTIJEN

Hierboven staan alle partijen die nu al een plek in de Tweede Kamer hebben. Maar bij iedere verkiezingen doen ook nieuwe partijen mee die graag in de Tweede Kamer willen komen.

PIRATEN PARTIJ

Deze partij heeft ook met de vorige Tweede Kamerverkiezingen meege-

daan, maar kreeg toen niet genoeg stemmen voor een zetel. De Piraten Partij vindt dat je persoonlijke informatie op internet goed beschermd moet worden. Ook willen ze dat onderwijs gratis is.

50PLUS

Een andere nieuwe partij is

50PLUS, deze partij komt op voor oudere mensen. 50PLUS heeft al wel een zetel in de Eerste Kamer. 50PLUS wil dat bus, tram en metro na 9:00 gratis zijn voor ouderen.

DPK

Ook Hero Brinkman wil met zijn nieuwe partij meedoen aan de ver-

kiezingen. Hij zat eerst in de kamer voor de PVV maar is daar opgestapt. Nu wil hij met zijn eigen partij Democratisch Politiek Keerpunt (DPK) in de Tweede Kamer komen.

Wil je weten welke nieuwe partijen er allemaal meedoen aan de verkiezingen? Kijk dan op www.kiesraad.nl

WAT VIND JIJ?

EENS

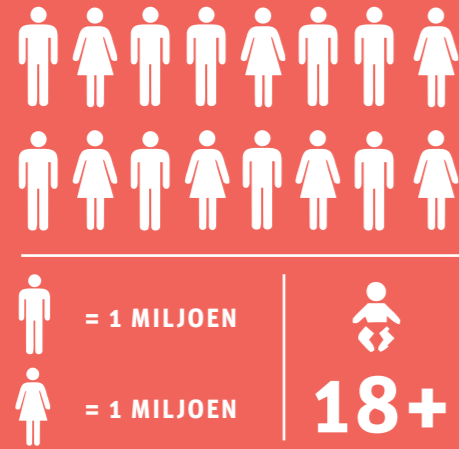

1. RIJKE MENSEN ZOULDEN MEER MOETEN BETALEN VOOR DE DOKTER DAN ARME MENSEN.
2. DIEVEN MOETEN STRENGER WORDEN GESTRAFT.
3. DE REGERING MOET ZORGEN DAT VLEES DUURDER WORDT.
4. GEEN GELD GEVEN AAN GRIEKENLAND EN SPANJE.

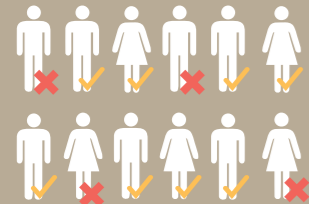
ONEENS

VAN 16 MILJOEN NAAR 150

18+
We stemmen in Nederland op mensen die ons mogen vertegenwoordigen. Maar, niet iedereen mag stemmen. Dat mogen alleen mensen van 18 jaar en ouder. In 2010 mochten 12 miljoen mensen stemmen bij de verkiezingen van de Tweede Kamer.

STEMMEN IS EEN RECHT, GEEN PLICHT.

In Nederland is niemand verplicht om te stemmen. Soms gaan mensen niet stemmen, omdat ze het niet belangrijk vinden of omdat het slecht weer is.

Politieke partijen maken een kieslijst. Dat is een lijst met mensen op wie je kunt stemmen. De bovenste persoon van de kieslijst heet de lijsttrekker. Politieke partijen schrijven hun plannen voor Nederland in een partijprogramma. Nederlanders die niet weten wat ze willen stemmen, kunnen dit partijprogramma lezen.

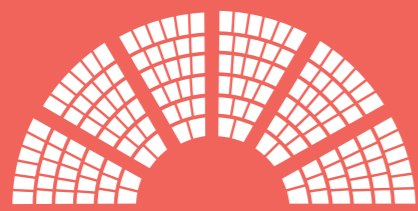
???

Er zijn maar 150 zetels in de Tweede Kamer. Je kunt niet iedereen die stemmen heeft gekregen een plaats in de Tweede Kamer geven. Daarom wordt met een rekensom uitgerekend hoeveel procent (%) van de stemmen iedere politieke partij heeft gehaald. Als 1/150 van de stemmers op iemand stemt, dan zit diegene in de Tweede Kamer.

Niet elke partij heeft evenveel stemmen gekregen. De ene partij heeft dus meer zetels dan de andere partij. Alle 150 Tweede Kamerleden vertegenwoordigen het volk. Van 16 miljoen naar 150 dus!

STEMREGELS

WAT ZIJN DE REGELS OM TE KUNNEN STEMMEN?

- Stemmen doe je in je eentje. Je mag niet met zijn tweeën in een stemhokje staan. Alleen als je bijvoorbeeld blind bent, mag iemand met je mee om je te helpen.
- Je mag maar één hokje rood maken op het stembiljet. Verder mag je niets op het biljet tekenen of schrijven, anders telt je stem niet mee. Als je per ongeluk een foutje hebt gemaakt mag je een nieuw stembiljet vragen.
- Op een stembureau moeten drie mensen aanwezig zijn die regelen dat alles goed gaat. Dat zijn de leden van het stembureau.
- Je mag zelf weten op wie je stemt. Niemand mag jou dwingen om op zijn partij te stemmen. Het is verboden om mensen om te kopen.
- Stemmen is geheim. Je hoeft aan niemand te vertellen op wie je hebt gestemd, ook de politie niet. Je mag het natuurlijk wel vertellen, maar het hoeft niet.
- Het stembureau moet er neutraal uitzien. De kiezers mogen niet door het stembureau beïnvloed worden. Er mogen dus geen verkiezingsposters en flyers in het stembureau hangen.

OP WELKE PARTIJ STEM JIJ?

INTERVIEW MET MET LEONARD, PIETER, NADINE EN ANNE. OP WIE STEMMEN ZIJ?

Als je nu al zou mogen stemmen, voor welke partij zou je dan kiezen?

Leonard (11 jaar, uit Katwijk): Op de VVD omdat ik Mark Rutte een goede minister-president vind. Hij zorgt voor goede bezuinigingen en houdt zich aan de 3% norm.

Leonard

Pieter

Pieter (12 jaar, uit Nijveleen): GroenLinks. Bij de vorige verkiezingen heeft mijn vader daar ook op gestemd, en ik ben het met hem eens. Het is belangrijk dat we de wereld schoonhouden.

Nadine

Anne

Nadine (11 jaar, uit Stavenissen): Ik zou SGP stemmen, omdat ik zelf ook christelijk ben opgevoed en de SGP is een christelijke partij.

Anne (12 jaar, uit Katwijk): Ik vind dat een moeilijke vraag. Als kind weet je nog niet zo goed op wie je kan stemmen en welke partij het beste is.

Wat zou jij willen verbeteren aan Nederland?

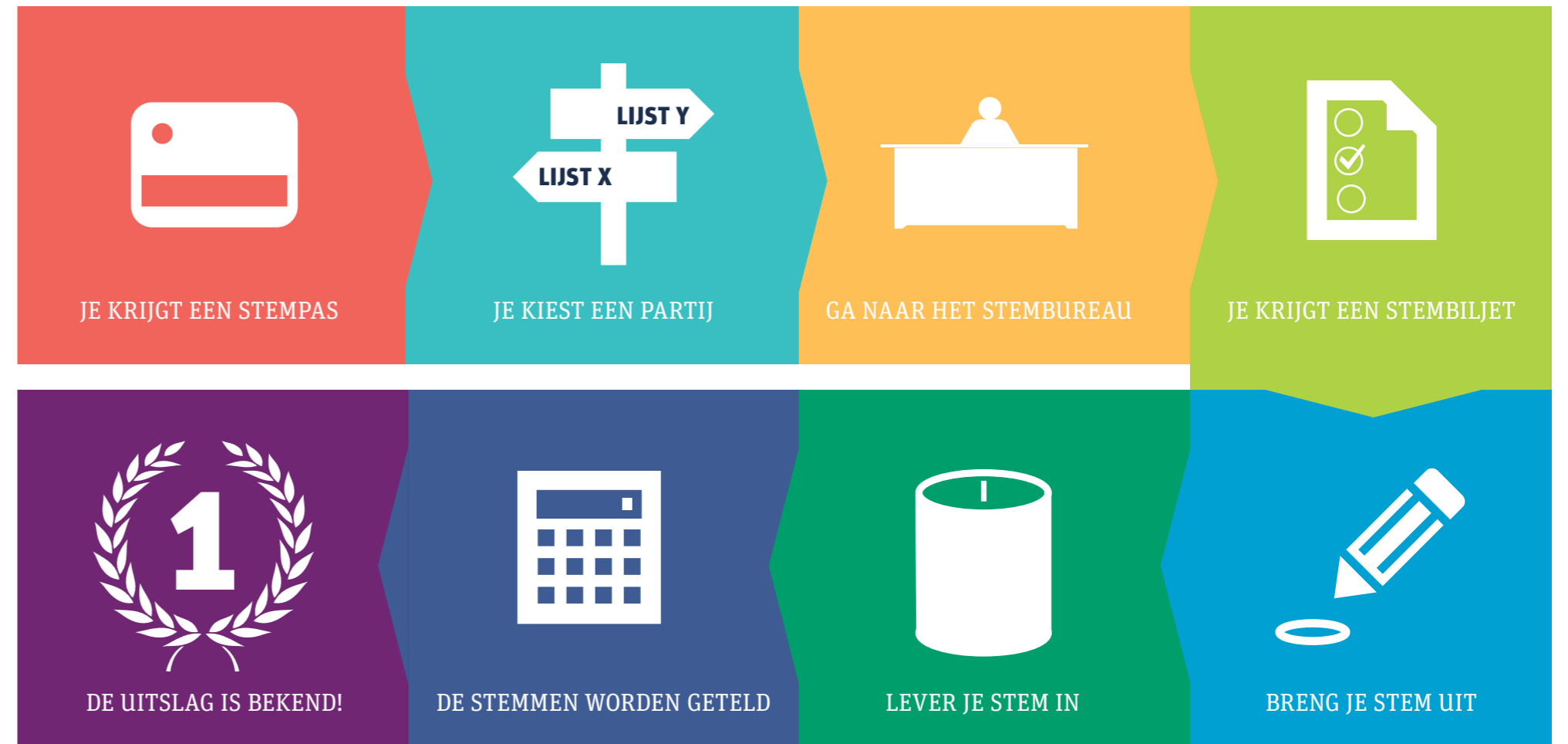
Leonard: Leraren en politie moeten meer verdienen, in ieder geval evenveel als andere ambtenaren.

Pieter: Als je dicht bij school woont dan hoeft je niet met de auto te komen maar kun je beter de fiets nemen. En we moeten meer geld stoppen in zonne-energie en windenergie.

Nadine: Ik zou meer willen doen tegen armoede. Bijvoorbeeld zorgen dat zwerwers ook werk hebben. Ook vind ik dat mensen die uit een oorlogsgebied komen in Nederland mogen blijven.

Anne: Ik vind dat er betere en schonere openbare toiletten moeten komen bij tankstations.

DE STEMPROCEDURE

HET STEMEXAMEN

1. WELKE UITSPRAAK IS WAAR?

- Je kunt stemmen voor de Tweede Kamer en de Eerste Kamer
- Ministers zijn lid van de Tweede Kamer
- Ministers zijn geen lid van de Tweede Kamer

2. HEEFT DE KONINGIN STEMRECHT?

- Ja, maar alleen voor de Tweede Kamer
- Nee
- Ja

3. VERKIEZINGEN VOOR DE TWEEDE KAMER WORDEN MEESTAL

- Eens per vier jaar gehouden
- Eens per jaar gehouden
- Eens per vijf jaar gehouden

4. KUN JE IEMAND ANDERS VOOR JE LATEN STEMMEN?

- Ja, dat heet stemmen bij volmacht
- Nee, stemmen is persoonlijk
- Ja, alleen door je naaste familieleden

5. WIE VORMEN SAMEN DE REGERING VAN ONS LAND?

- De Eerste en Tweede Kamer
- De ministers en staatssecretarissen
- De koningin en de ministers

6. VANAF WELKE LEEFTIJD MAG JE IN DE TWEEDE KAMER ZITTEN?

- 18
- 21
- 25

7. WAAROM STEMMEN WE MET EEN POTLOOD?

- Omdat stemcomputers niet veilig zijn
- Zodat je de uitslag kunt uitgummen
- Omdat pennen te duur zijn

8. MAG JE STEMMEN ALS JE IN DE GEVANGENIS ZIT?

- Ja, behalve als je als extra straf geen kiesrecht meer hebt
- Nee, gevangenen mogen niet stemmen
- Ja, dat recht mag niemand van je afnemen

9. IS STEMMEN GEHEIM?

- Nee, je moet je naam op het stembiljet zetten
- Ja, dat hoeft je niemand te vertellen
- Nee, politici moeten vertellen op wie ze stemmen

10. HOE OUD MOET JE ZIJN OM TE MOGEN STEMMEN?

- 21
- 16
- 18

UITSLAG:

EEN WARE POLITICUS!
(Bij 8 of meer antwoorden juist.)

EEN OPKOMEND TALENT!
(Bij 5 tot 7 antwoorden juist.)

EEN GOEDE LEERLING!
(Bij 1 tot 4 antwoorden juist.)

Antwoorden:
1) Ministers zijn geen lid van de Tweede Kamer (2) Ja, dat recht mag niemand van je afnemen (3) Eens per vier jaar (4) Ja, dat heet stemmen bij volmacht (5) De koningin en de ministers (6) 18 (7) Nee, stemmen is persoonlijk (8) Ja, behalve als je als extra straf geen kiesrecht meer hebt (9) Nee, je moet je naam op het stembiljet zetten (10) 18